

Przedmiotowy system oceniania

Blżej geografii

Gimnazjum część 3

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					
DZIAŁ 1. EUROPA. RELACJE PRZYRODA – CZŁOWIEK					
1. Stary Kontynent – Europa	- wskazać na mapie podstawowe jednostki fizycznogeograficzne Europy; - wymienić podstawowe cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Europy.	- wskazać na mapie jednostki fizycznogeograficzne Europy, największe rzeki i jeziora; - przedstawić podstawowe cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Europy.	przedstawić cechy środowiska przyrodniczego wyróżniające Europę na tle innych kontynentów.	wyjaśnić genezę poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego Europy.	scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Europie i wyjaśnić ich pochodzenie.
2. Jedna Europa – wiele narodów	wskazać na mapie politycznej państwa Europy.	podać przykłady świadczące o dużym zróżnicowaniu ludów Europy.	wyjaśnić przyczyny zróżnicowania ludów Europy.	podać przykłady państw o dużym wewnętrznym zróżnicowaniu językowym i kulturowym.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji demograficznej Europy.
3. Zgoda i waśnie w Europie	wskazać na mapie Europy przykładowe miejsca konfliktów narodowościowych.	wyjaśnić przyczyny wybranych konfliktów narodowościowych.	scharakteryzować działania ograniczające konflikty narodowościowe.	przedstawić procesy integracyjne w Europie.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji politycznej Europy.
4. Gdzie można spotkać renifera?	wskazać na mapie politycznej państwa skandynawskie.	przedstawić cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego państw skandynawskich.	przedstawić najważniejsze cechy gospodarek poszczególnych państw skandynawskich.	- wyjaśnić genezę krajobrazu Europy Północnej; - wyjaśnić przyczyny sukcesu gospodarczego państw skandynawskich.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw skandynawskich.
5. Zimna wyspa na morzu ognia – Islandia	wymienić elementy środowiska przyrodniczego Islandii wpływające na specyfikę tego kraju.	scharakteryzować wybrane elementy środowiska przyrodniczego Islandii wpływające na specyfikę tego kraju.	wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Islandii.	wyjaśnić zależność między gospodarką Islandii a warunkami środowiska przyrodniczego.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państwa.
6. Europa Zachodnia	wskazać na mapie Europy ważne regiony przemysłowe i rolnicze.	wyjaśnić pojęcia: restrukturyzacja, rolnictwo intensywne, współpraca transgraniczna.	przedstawić związki między warunkami środowiska a gospodarką wybranych regionów Europy Zachodniej.	scharakteryzować przemiany gospodarcze drugiej połowy XX wieku.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Europy Zachodniej.

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					
7. Światowa metropolia – Londyn	- zlokalizować na mapie Londyn i wymienić jego podstawowe funkcje; - przedstawić zalety i wady życia w wielkim mieście.	- wymienić główne cechy światowych metropolii; - scharakteryzować społeczeństwo Londynu.	opisać funkcje społeczno-gospodarcze Londynu jako miasta.	przedstawić zależność rozwoju Londynu od warunków środowiska przyrodniczego.	scharakteryzować inną niż Londyn europejską metropolię.
8. Na narty w Alpy	wskazać na mapie Alpy i państwa, w granicach których leży ten łańcuch górski.	wymienić główne cechy środowiska przyrodniczego Alp.	scharakteryzować genezę powstania górotworu Alp.	przedstawić zależność rozwoju gospodarczego Szwajcarii od warunków środowiska przyrodniczego Alp.	podać przykład państwa alpejskiego (innego niż Szwajcaria), wskazując na zależność rozwoju od środowiska przyrodniczego Alp.
9. Spadkobiercy Greków i Rzymian	wskazać na mapie europejskie państwa leżące nad Morzem Śródziemnym.	opisać główne walory środowiska przyrodniczego basenu Morza Śródziemnego.	przedstawić genezę rzeźby i warunki klimatyczne w państwach basenu Morza Śródziemnego.	scharakteryzować problemy społeczno-gospodarcze państw basenu Morza Śródziemnego.	podać przykład państwa śródziemnomorskiego (innego niż Włochy), wskazując na zależność jego rozwoju od środowiska przyrodniczego.
10. Atrakcje turystyczne Europy	podać przykłady państw europejskich o dużych walorach turystycznych.	wyjaśnić pojęcia związane z turystyką.	scharakteryzować walory przyrodnicze wybranego regionu turystycznego Europy.	scharakteryzować walory przyrodnicze wskazanego regionu turystycznego Europy.	zaproponować sposób promocji wybranego regionu Europy.
11. Europa przyszłości	wskazać na mapie obszary o dużych zmianach środowiska przyrodniczego.	podać przykłady działań na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego.	scharakteryzować działania na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego.	przedstawić przykłady współpracy międzynarodowej w celu poprawienia stanu środowiska przyrodniczego.	wyjaśnić wpływ krajów europejskich na stan środowiska przyrodniczego w Polsce.
DZIAŁ 2. AZJA – KONTYNET REKORDÓW					
12. Widok ze szczytów Himalajów	- wskazać na mapie podstawowe jednostki fizycznogeograficzne Azji; - wymienić podstawowe cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego.	- wskazać na mapie jednostki fizycznogeograficzne Azji, największe rzeki i jeziora; - opisać podstawowe cechy charakterystyczne środowiska przyrodniczego Azji.	przedstawić wyróżniające się na tle innych kontynentów cechy środowiska przyrodniczego Azji.	wyjaśnić genezę poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego Azji.	scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Azji i wyjaśnić ich pochodzenie.

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					
13. Azja wczoraj i dziś	wskazać na mapie politycznej państwa Azji.	podać przykłady świadczące o dużym zróżnicowaniu ludów Azji.	- scharakteryzować cywilizacje starożytne wywodzące się z Azji; - wskazać miejsca konfliktów narodowościowych w Azji.	- podać przyczyny wskazanych konfliktów w Azji; - wymienić działania podjęte w celu zlikwidowania tych konfliktów.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji demograficznej Azji.
14. Chiny	wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Chin.	- scharakteryzować wybrane elementy środowiska przyrodniczego Chin wpływające na specyfikę tego kraju; - dokonać analizy wskaźnika urodzeń i zgonów w Chinach.	- wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Chin wpływających na specyfikę tego kraju; - podać przyczyny obecnej sytuacji demograficznej kraju.	- wyjaśnić zależność gospodarki Chin od warunków środowiska przyrodniczego; - przedstawić konsekwencje obecnej sytuacji demograficznej Chin.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji demograficznej Chin.
15. „Wyprodukowano w Chinach”	podać różnice między gospodarką rynkową i planowaną centralnie.	podać definicje terminów: kapitał zagraniczny, siła robocza, globalne ocieplenie.	scharakteryzować gospodarkę Chin.	przedstawić problemy społeczne wynikające z przemian gospodarczych w Chinach.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej Chin.
16. Kraj Kwitnącej Wiśni	wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Japonii wpływające na specyfikę tego kraju.	scharakteryzować wybrane elementy środowiska przyrodniczego Japonii.	wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Japonii.	- wyjaśnić zależność gospodarki Japonii od warunków środowiska przyrodniczego; - scharakteryzować gospodarkę Japonii.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej Japonii.
17. Azja Południowo-Wschodnia	- opisać warunki naturalne Azji Południowo-Wschodniej; - podać przykłady biednych i bogatych państw regionu.	przedstawić walory turystyczne państw Azji Południowo-Wschodniej.	wyjaśnić związki między warunkami środowiska przyrodniczego a gospodarką wybranych regionów Azji Południowo-Wschodniej.	opisać przemiany gospodarcze w Azji Południowo-Wschodniej w drugiej połowie XX wieku.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Azji Południowo-Wschodniej.
18. Między Indusem a Gangesem	wyjaśnić pojęcia: przyrost naturalny, eksplozja demograficzna, kasty.	scharakteryzować zróżnicowanie etniczne, językowe, religijne społeczeństwa Indii	przedstawić dysproporcje warunków życia ludności w Indiach.	podać przyczyny niskiego rozwoju społeczno-gospodarczego Indii.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państwa.

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					
19. Bliski Wschód	wskazać na mapie politycznej państwa Bliskiego Wschodu.	opisać warunki środowiska przyrodniczego na Bliskim Wschodzie.	- przedstawić zróżnicowanie etniczne i religijne Bliskiego Wschodu; - wskazać przykłady konfliktów.	wyjaśnić przyczyny i skutki konfliktów na Bliskim Wschodzie.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Bliskiego Wschodu.
DZIAŁ 3. OD RÓWNIKA DO BIEGUNÓW					
20. Blżej Czarnego Łądu	wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki.	przedstawić charakterystyczne wybrane elementy środowiska przyrodniczego Afryki.	wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Afryki.	wyjaśnić zależności między elementami środowiska przyrodniczego Afryki.	scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Afryce i wyjaśnić ich pochodzenie.
21. Co urośnie na pustyni?	wskazać obszary nadwyżek i niedoborów wody.	- podać nazwy roślin uprawnych Afryki; - podać sposoby gospodarowania w Afryce.	opisać problemy rolnictwa Afryki.	wyjaśnić przyczyny problemów rolnictwa w Afryce.	przedstawić przykłady pomocy międzynarodowej dla społeczeństwa Afryki i ocenić ich skuteczność.
22. Na pomoc Afryce	określić wartości przyrostu naturalnego w Afryce.	- przedstawić główne problemy Afryki; - wskazać regiony głodu w Afryce.	analizować przyczyny głodu w Afryce.	przedstawić sposoby rozwiązania problemu głodu i ocenić ich skuteczność.	przedstawić wskazane problemy Afryki (konflikty, choroby).
23. Ameryka Łacińska i Północna	- wskazać na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Północnej i Łacińskiej; - podać przykłady państw biednych i bogatych.	- opisać warunki naturalne Ameryki Północnej i Łacińskiej; - określić wartość przyrostu naturalnego państw Ameryki Środkowej.	- scharakteryzować cechy środowiska przyrodniczego regionu; - podać przyczyny wysokiego przyrostu naturalnego w Ameryce Środkowej.	określić związki między warunkami środowiska przyrodniczego a gospodarką Ameryki Północnej i Łacińskiej.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Północnej i Łacińskiej.
24. Co z płucami Ziemi?	- wskazać na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Południowej; - scharakteryzować las równikowy.	- opisać warunki naturalne Ameryki Południowej; - przedstawić znaczenie lasu równikowego dla Ziemi.	- scharakteryzować wody powierzchniowe Ameryki Południowej; - przedstawić piętrowość roślinną lasu równikowego.	określić związki między warunkami środowiska przyrodniczego a gospodarką Ameryki Południowej.	przedstawić szanse i zagrożenia związane z kontynuacją obecnej polityki gospodarczej państw Ameryki Południowej.
25. Wielkie miasta Ameryki Południowej	- wskazać wielkie miasta Ameryki Południowej; - zdefiniować pojęcie urbanizacji.	wymienić problemy wielkich miast Ameryki Południowej.	- podać przyczyny i skutki urbanizacji pozornej; - scharakteryzować zróżnicowanie etniczne społeczeństwa Ameryki Południowej.	wyjaśnić wpływ warunków środowiska przyrodniczego na lokalizację i funkcjonowanie miast w Ameryce Południowej.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Południowej.

Tematy lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Uczeń potrafi:					
26. Stany Zjednoczone Ameryki	- wskazać na mapie Megalopolis i większe miasta w Stanach Zjednoczonych; - wymienić elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych wpływające na specyfikę tego kraju.	scharakteryzować elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych.	- wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych; - podać przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia na obszarze Stanów Zjednoczonych.	wyjaśnić zależność gospodarki Stanów Zjednoczonych od warunków środowiska przyrodniczego.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji demograficznej Stanów Zjednoczonych.
27. Potęga gospodarcza świata	wyjaśnić pojęcie: technopolia i podać przykład.	wymienić cechy wybranej nowoczesnej gałęzi przemysłu.	opisać warunki rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu w Stanach Zjednoczonych.	przedstawić rolę usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych.	określić wpływ kryzysu finansowego 2007–2009 na gospodarkę Stanów Zjednoczonych.
28. Australia	wymienić elementy środowiska przyrodniczego Australii wpływające na specyfikę tego kontynentu.	- przedstawić wybrane elementy środowiska przyrodniczego Australii; - wskazać najważniejsze działy gospodarki Australii.	- wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Australii; - scharakteryzować rolnictwo Australii.	wyjaśnić zależności między elementami środowiska przyrodniczego a gospodarką Australii.	podać przykłady charakterystycznych zjawisk przyrodniczych w Australii i wyjaśnić ich pochodzenie.
29. Oceania	- wskazać i nazwać cztery archipelagi wysp Oceanii; - wymienić elementy środowiska przyrodniczego Oceanii wpływające na specyfikę tego regionu.	wyjaśnić pochodzenie wysp Oceanii.	- wyjaśnić genezę wysp Oceanii; - scharakteryzować klimat i roślinność wysp Oceanii.	scharakteryzować gospodarkę na wyspach Oceanii.	przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Oceanii.
30. Najzimniejsze regiony Ziemi	- wyjaśnić pojęcia: Antarktyda, Antarktyka, Arktyka; - wskazać na mapie Antarktydę, Antarktykę, Arktykę.	podać cechy środowiska przyrodniczego Arktyki i Antarktyki.	wyjaśnić przyczyny występowania specyficznych warunków środowiska przyrodniczego na obszarach podbiegunowych.	opisać działania człowieka na obszarach podbiegunowych.	przedstawić historię odkryć polarnych.